

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

HISTORIAE EC||CLESIASTICAE PARS || PRIMA, QVA CONTI-||NENTVR ||
Eusebij cognomento Pamphili Cæsareæ Palæ-||stinæ Episcopi lib. 10.||
Eiusdem de vita Constantini magni lib. 4.|| Oratio Constantini magni ad
sanctoru[m] cœtu[m].|| Oratio eiusdem Eusebij in laudem Constanti-||ni
magni ad trigesimum ...

Christopherson, John

[Köln], 1569

De Nepote & eius Schismate. Cap. XIX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29861

sa, aut liquefacta tepore, sol qui ante etiam oriebatur,
 iam maiori cum splendore rursus quodammodo oriri
 cernitur: sic Macrinus, qui se alijs prapofuerat, & impe-
 rio Galieni, quod tantopere ambiebat, appropinquare
 contenderat, non amplius est imperator, quoniam iure
 non erat, hic ut antea, sic iam pari dignitate elucet. Atq;
 imperium, tanquam squallida illius senectute deposita,
 & antegressa vitiorum labe perpurgata, iam florentius
 viret, longius cum oculis conspicitur, tum auditione
 manat, fama denique maiore cum amplitudine ubiq; ge-
 rium peruagatur. Deinceps de tempore, quo hęc scripse-
 rit, ista memorat. Mihi rursus occurrit annos huius impe-
 ratoris considerare. Illos enim, qui maxima fuerunt im-
 pietate nobilitati, & propterea non multo post absque
 nomine hominum animis omnino exciderunt, non vi-
 deo cur in memoriam reuocem. Verum de Galieno di-
 cam breuiter. Hic vitam pietate magis eximiam, Deique
 cultu clariorem traducens, octauo imperij anno prater-
 lapso, iam nonum annum agit: in quo nos festa lætis ani-
 mis celebremus.

De Nepote & eius Schismate.

CAP. XIX.

PRæter ista omnia Dionysij opera, alij duo libri de
 promissis erant ab eo elaborati. Causa cur hos scri-
 pserit, erat episcopus Aegypti, nomine Nepos: qui
 promissa in sacris scripturis sanctis viris factitata, in hoc
 seculo (sicut Iudæi somniant) præstanda fore docuit:
 hominibusque persuadere laborauit, eos certo quodam
 millenario annorum numero in delicijs corporeis & vo-
 luptate, in terra victuros. Qui cum putaret, se ex Ioan-
 nis Apocalypsi suam opinionem posse obrinere, librum,
 quem ἔλεγχον ἀλλυγορισῶν, id est reprehensionem,
 eorum qui allegorias componunt, inscribebat, de hoc
 argumento edidit. Cui Dionysius in duobus illis libris,
 quos de promissis contexit, acriter contradicit.
 In priore suam ipsius sententiam, de eo dogmate ex-
 ponit: in posteriore autem de Ioannis disputat A-
 pocalypsi. In cuius initio de Nepote mentionem
 faciens,

V 2

EUSEBII HISTORIAE

faciens, ita scribit. Quoniam librum quendam Nepotis, pro se afferunt, quo quidem perinde ac si in illo certis, indubitatique argumentis Christi regnum in terra futurum probatum esset, magnopere niti & confidere videntur, dicam equidem, quod sentio: quanquam non modo pro multis aliis rebus Nepotem amplector & diligo, ut pro fide, pro studio in doctrina posito, pro assidua in scripturis exercitatione, pro nonnullis quoque, ac varijs psalmis, hymnisque ab eo compositis, quibus hucusque nonnulli fratres libenter utuntur, verum etiam, propterea quod ex hac vita migravit, hominem multo magis revereor: veritas tamen multo amicissima est, & omnibus rebus merito anteponi debet. Ac si quid recte dicatur, laudandum illud quidem, sine invidia: sin quicquam parum sincere & integre sit scriptis mandatum, hoc cum diligentia & disquirendum, & coarguendum. Contra aduerfarij, qui coram adest, & verbis solum ac sermone opinionem suam tueri laborat, colloquiū absque scripto, quod partim interrogando, partim respondendo, iis, qui nobiscum ex aduerso pugnant, persuadere, eosque in nostram sententiam pertrahere solet, satis profecto momenti habebit & ponderis. Verum opus scriptum nobis obiectum sit, illudque, ut quibusdam placet, ad persuadendum valentissimum, cumque doctores eius secte, legem & prophetas pro nihilo putent, euangelia sequi negligant, Apostolorum epistolas deprauent, huius tamen operis, quod dixi, doctrinam, tanquam magnum aliquod, & abstrusum mysterium complectentē asseuerant, cumque fratres nostros aliquanto simpliciores, & magis imperitos, de sublimi & admirando opere vel gloriosi vereque diuini Domini nostri aduentus, vel nostrae à mortuis resurrectionis, vel cum Domino coniunctionis consociationisque, & ad eius immortalem naturam assimilationis, non aliquando cogitare sinant, sed illis persuadere conentur, in regno Dei abiecta & mortalia praemia (qualia ab hominibus in hac vita expectare solemus) tandem futura, nobis certe necessum arbitror aduersus istum fratrem, quem dico, Nepotem, perinde ac si praesto adestet, acuta ratione disceptare. Deinde quibusdam adiectis sic loquitur.

tur. Cum essem in loco quodam, qui Arsenoites dicitur,
 ubi, ut nosti, iam pridē hoc dogma prodiit in lucē, sic ut
 non modo schismata nascerentur, sed integræ ecclesiæ à
 fide deficerēt, presbyteros eius sectæ qui fratribus in sin-
 gulis pagis vndiq; prædicabant verbū Dei, conuocaui,
 eosq; magnoperē cohortatus sum, ut palam præsentibus
 fratribus, audireq; cupientibus, illorū doctrina exquisite
 discuteretur. Atq; cum librū qui illis erat tanquā quod-
 dam propugnaculū, & murus inexpugnabilis, ad me attu-
 lissent, confidens in vno loco cū illis, toto triduo à pri-
 mo mane vsq; ad vesperam, quæ in eo scripta erant, stu-
 diose refutare conabar. Ibi tum quidem certe fratrum cō-
 stantiam, studium veritatis, facile obsequium, & pruden-
 tiam ideo supra modum admirabar, quod tam præclaro
 ordine, & tanta cum modestia rogabant, disceptabāt, no-
 bisq; assentiebantur, atq; etiam tam diligenter præcaue-
 bant, ne illis, quæ fuerāt ante ab ipsis decreta, si quicquā
 in eis veritati repugnare videretur, mordic⁹ adhererēt:
 quin etiā contrarias rationes minime omittebant nobis
 opponere, sed quoad eorum fieri poterat, ea quæ erāt ab
 ipsis proposita, munire & defendere tentabant: & cōtra,
 ubi poscebat ratio sentētiam mutare, & nostro assentire
 iudicio, eos neutiquam omnino pudebat, denique con-
 sciētia integra, sincera cogitatione, & puris erga Deum
 ac simplicibus animis, ea quæ erant firmis rationibus &
 testimonijs à sacris literis depromptis confirmata, admo-
 dum approbabāt. Ad extremū huius doctrinæ princeps
 & dux Coracion, omnibus fratribus, qui aderant audien-
 tibus, palam confessus est, nobisq; attestatus, neq; se vel-
 le deinceps, quandoquidem aduersariis rationibus se pu-
 tabat satis abunde conuictum, illi dogmati animum adhi-
 bere, neq; de eo differere, neq; mentionē facere, neq; ali-
 quando illud vsquā docere. vnde alij fratres, qui aderāt,
 pro ista disceptatione in publico ecclesiæ conuentu ha-
 bita, proq; omnium conciliatione & concordia maximā
 læticiam animis perceperunt.

De Apocalypsi quæ fertur Ioannis. CAP. XX.

Dionysius paulo post in eodem libro de Apocalypsi
 Ioannis ista refert. Quidā ante nos librum Apoca-
lypsie